

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите
Басейнова дирекция
Дунавски район с център Плевен

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ в Дунавски район за басейново управление 2016-2021г

XXIII заседание на Басейнов съвет на БДУВДР
16.12.2014г.гр. Трявна

инж.Румелия Петрова

Началник отдел “Планове за управление“

Съдържание

- **Актуализация на ПУРБ - изисквания и особености**
- **ПУРБ 2016-2021**
 - Структура и съдържание на ПУРБ
 - Характеризиране на РБУ
 - Мониторинг и оценка на състоянието
 - Оценка на ефекта от прилагането на мерки в ПУРБ 2010
 - Цели за опазване на околната среда
 - Актуализирани програми от мерки
 - Трансгранична координация
- **Какво предстои**

Актуализация на ПУРБ в Дунавски район – **изисквания (1)**

- **Първият ПУРБ** в Дунавски район за басейново управление (ДРБУ) влезе в сила в началото на 2010г. и **обхваща периода до 2015г.**
- Съгласно изискванията на член 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, **ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години** след първоначалното му публикуване.
- **Основните етапи** на актуализацията са регламентирани от Законодателството и се извършват съгласно **работна програма, публикувана през декември 2012г.**
- **Консултации със заинтересованите страни** в процеса на актуализация – съгласно публикуван **График за консултации (декември 2012г.)**

Актуализация на ПУРБ в Дунавски район - **изисквания (2)**

- **Задължително се публикуват обявяват на обществеността за консултации и писмени становища (чл.168б от ЗВ) :**
 - **График и Работна програма за актуализация на ПУРБ и обществените обсъждания, които е необходимо да се проведат – публикувани на 22.12.2012г.; представени на XIX и XX заседания на басейнов съвет - декември 2013г.; предоставени за консултации за срок от 6 м.**
 - **Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите - публикуван на 28.11.2014г ; представен XXI заседание на басейновия съвет (декември 2014г) . Обществени консултации до 01.06.2015г**
 - **Проект на ПУРБ с Програма от мерки – публикуван на 01.12.2015г. ; предоставен за консултации със заинтересованите страни – 01.06.2016г.**
- **Всички документи са публикувани на интернет-страницата на БДДР, с осигурен достъп от интернет-страницата на МОСВ**

Актуализация на ПУРБ в Дунавски район – **особености**

- Съобразяване с препоръките на ЕК след оценката на първите ПУРБ
- Отчитане на актуалните условия на ползване на водите
- Подобрена национална координация - прилагане на **единни национални подходи** при разработване на отделните елементи на ПУРБ във всички райони за басейново управление
- Осъвременена **законодателна основа**;
- **Частично подобрена методологична основа** - не е осигурена необходимата консултантска помощ съгласно идентифицираните потребности, посочени в Работната програма. Само 1 раздел от ПУРБ (икономически анализ) е изготвен изцяло на база разработка от външен изпълнител. Частични резултати са използвани от две други текущи поръчки.
- **По-широка информационна основа (данни)**
- **По-задълбочен анализ** на всички етапи
- **Повишена достоверност** на оценките

Цикъл на управление на водите – предмет на ПУРБ

- **Актуализирана типология** на повърхностни води – **7 типа** за категория река (12 в ПУРБ 2010); **8 типа** за категория езеро (12 типа в ПУРБ 2010)
- **Прецизирани граници** и увеличен брой на повърхностни водни тела – **256 бр.** (166 в ПУРБ 2010); намалява % на СМВТ - **51 бр. / 20%** (43 бр./26% в ПУРБ 2010)
- **Намалена средна дължина** на повърхностни ВТ – **19,8 км** (49,5 км в ПУРБ 2010)
- **Няма промяна** в броя на подземните водни тела (ПВТ); прецизирани граници (отстранени технически грешки)
- **По-подробно характеризиране на ПВТ** – определени свързани екосистеми; отчетена връзка с повърхностни води; актуализирани фонові стойности
- Определена връзката «**Движещи сили – Натиск – Състояние – Въздействие**»; отчетени антропогенни и природни движещи сили , оказващи влияние върху водите
- Използвани **результати от модели** за оценка на натиска и тенденциите в изменението на въздействието – модел **MONERIS** – приложен от МКОРД за оценка на емисиите от азот и фосфор; модел **PegOpera** - приложен за поречия Искър и Янтра

- Разширен обхват на **анализираните източници на натиск** върху водите
 - Дифузни източници – **9 вида** източници (4 вида в ПУРБ 2010)
 - Хидроморфологичен натиск – **5 вида** източници (1 вид в ПУРБ 2010)
 - Анализирани **нови видове натиск** – инвазивни видове, климатични изменения
- Актуализирани **зони за защита** (33) на водите:
 - Промяна в 33 от Натура 2000 – **100 бр.** за местообитания (112 в ПУРБ 2010); **52 бр.** За птици (49 в ПУРБ 2010)
 - Определени **164 бр. 33 – защитени територии** по 33Т (не са определяни в ПУРБ 2010)
 - Определени **39 бр** зони за опазване на **стопански ценни видове риби** (не са определяни такива в ПУРБ 2010)
 - Няма промяна в 33 за къпане – **1 бр.**

- 33 за **ПБВ** от повърхностни води - обособени в самостоятелни водни тела - 72 бр.
- Зони за защита за **ПБВ** от подземни води – като такива са определени **всички 50 бр. ПВТ** (49 бр. в ПУРБ 2010)
- Актуализиран **икономически анализ на водоползването**
 - Изготвен на база статистически данни от НСИ
 - Използвана същата методология, както в ПУРБ 2010
 - Разработена **методология за определянето на разходите** за околна среда и ресурсните разходи – с цел адекватно отчитане приноса на оделните ползватели към възстановяването на разходите
 - Разширен обхват на водните услуги, за които се оценява степен на възстановяване на разходите - **11 бр. услуги** (3 в ПУРБ 2010)

Повърхностни води

- Разширена е общата мрежа за мониторинг - **245** пункта за втория цикъл на управление - 2016-2021г (202 пункта за 1-ви цикъл 2010-2015)
- Разширена мрежа за оперативен мониторинг: Програмата в ПУРБ2016 включва **67,75%** от всички пунктове (29,21% за периода на ПУРБ 2010)
- Разширена мрежата за мониторинг на води, повлияни от земеделски дейности (нитрати) – броят на пунктовете увеличен с **43,23%**
- Приложена нова класификационна система и методика за оценка на екологичното състояние на повърхностните води
- В **добро екологично** състояние **44,14%** от ВТ (48,79 в ПУРБ 2010); в неизвестно екологично състояние **19,92%** (0,6 % в ПУРБ 2010)
- В **добро химично** състояние **60,54 %** от ВТ (96,98% в ПУРБ 2010); в неизвестно химично състояние - **37,1%** (0,6% в ПУРБ 2010)
- Големият процент ВТ неизвестно състояние се дължи основно на **променените системи за оценка** на състоянието и методика за определяне на **ниво на достоверност** на оценката

Подземни води

- Разширена е **мрежата за мониторинг** : за **химично състояние** - **377 бр.** пунктове за 2016-2021г (99 бр за ПУРБ 2010); за **количествено състояние** – **192 бр.**, за 2016-2021г. (183 бр. за ПУРБ 2010)
- Разширена е **мрежата за мониторинг на нитрати** – 138 бр. пунктове (от 2013г насам) срещу 45 бр. към 2009г.
- **Подобрена методология** за оценка на състоянието; **повишена е достоверността** на оценката (*подобвени подходи и повече данни*)
- В **добро химично състояние** - **56%** от ПВТ (64 % в ПУРБ 2010)
- В **добро количествено състояние** – **100%** / всички ПВТ (14% в ПУРБ 2010)
- Основните причини за увеличения брой ПВТ оценени в лошо химично състояние към 2015г. са: по-задълбочената оценка на състоянието и повишената достоверност на оценката

- Отчита се **промяната в състоянието** на водните тела спрямо оценката от ПУРБ 2010. Не е възможно директно сравнение поради :
 - Променени граници на повърхностни водни тела
 - Различен метод на оценка (различен брой BEQ)
- Оценен е ефекта от мерките **по отношение на намаляване на антропогенния натиск от значимите източници.**
- Използвани са **резултати от моделиране**, за да се компенсира промяната на границите/броя на повърхностните водни тела.
- Оценката е извършена на различни нива – на ниво РБУ, на ниво основни поречия и , където е възможно – на ниво ВТ
- Поради промяната на водните тела, **изменението на състоянието** за повърхностните води е анализирано **на ниво мониторингов пункт.**
- За подземните води е проследена тенденцията по отношение изменение на химични показатели и количество, и е отчетено актуалното химично и количествено състояние на подземните водни тела

Изменение на натиска от земеделски дейности – резултати от модел

MONERIS

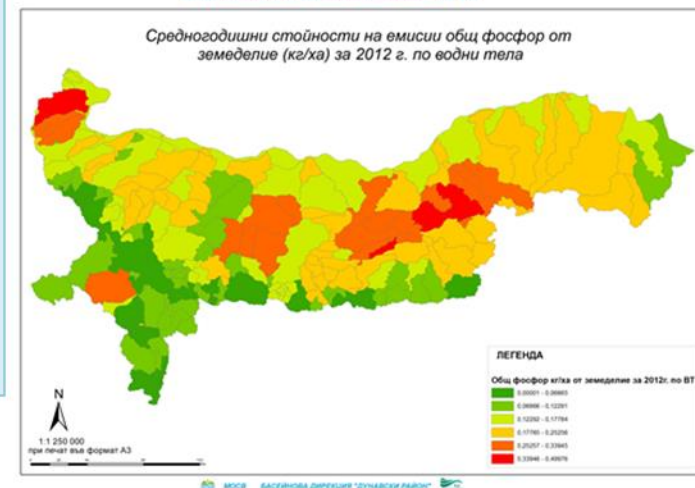
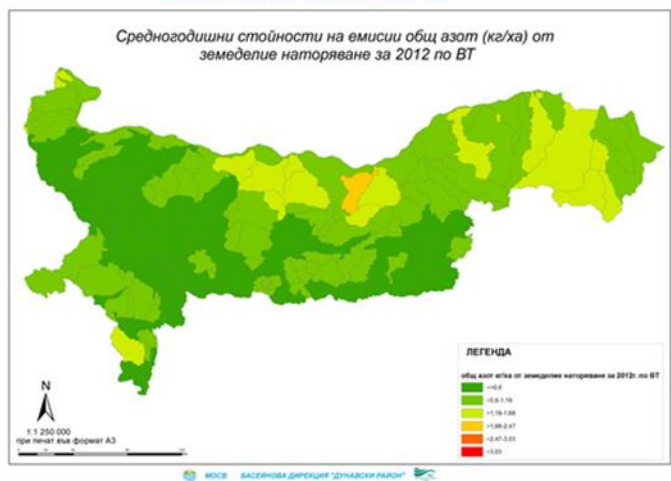
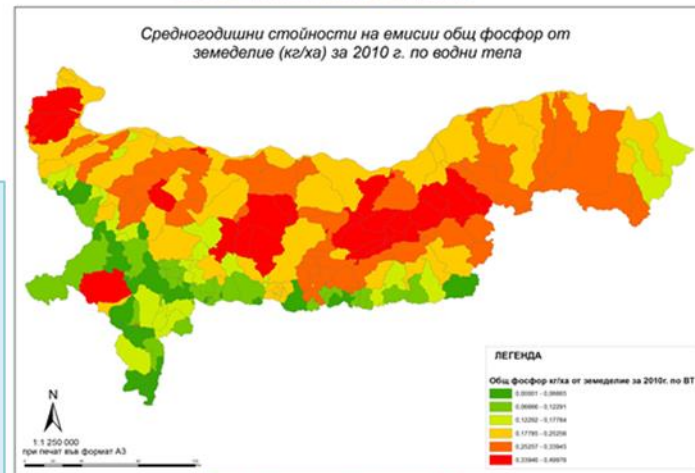
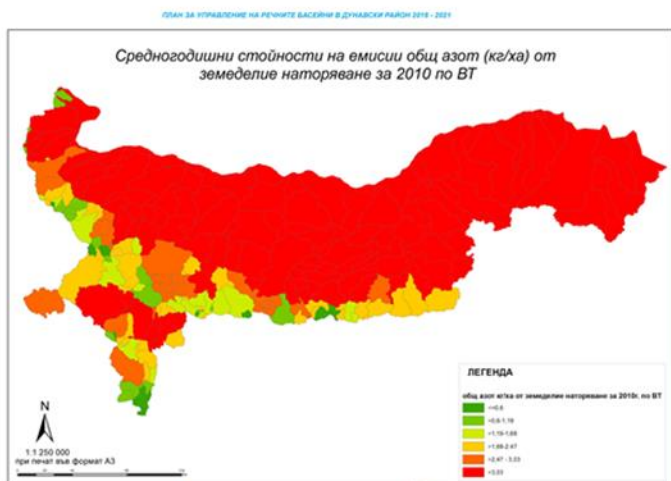
2010 г.

тенденцията на намаляване на емисиите общ азот и фосфор, от земеделието е свързана с прилагането на правила за добра земеделска практика – ефект от прилагането на мярка BG1MB107

2012 г.

емисии общ азот

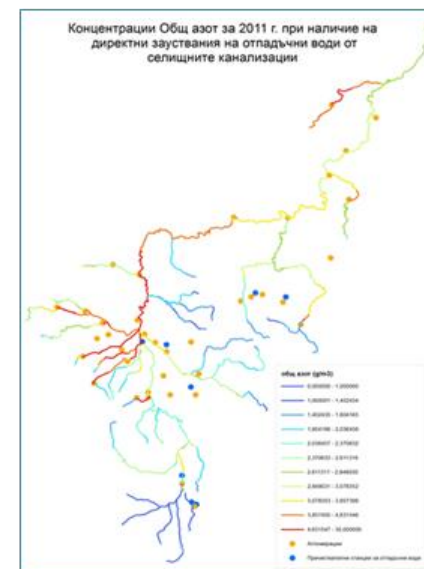
емисии общ фосфор

Средногодишни
концентрации на общ
фосфор от населени
места - MONERIS

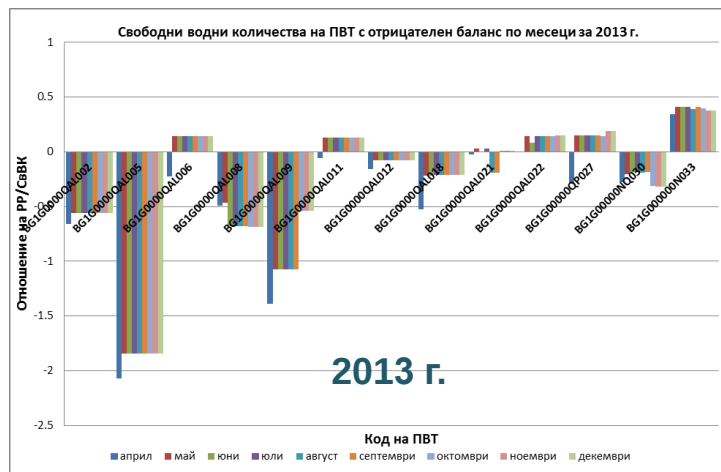

Симулации с **модел RegOpera** (поречие Искър) с директни зауствания от канализации и ПСОВ за **2007г. и 2011г.** (съгл. Наредба Н-4/2012г).

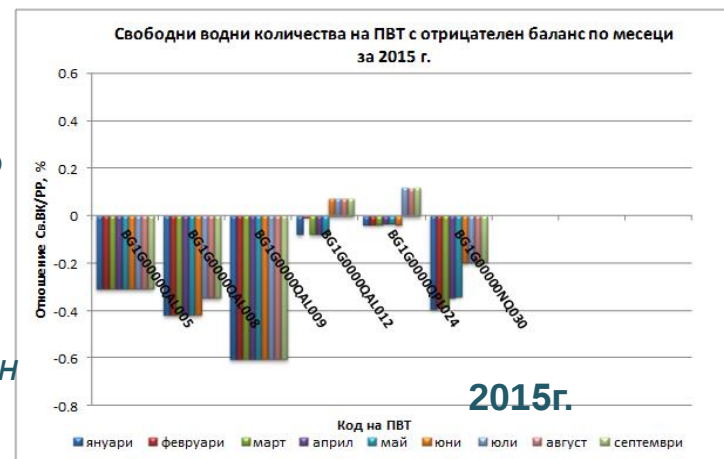

Подземни води

ПВТ с отрицателен баланс – 2013г. и 2015 г

*подобряване на
количественото
състояние на 6
броя ПВТ
(намаление на бр
ПВТ с отрицателен
баланс)*

*По отношение на химичното състояние –
положителен ефект по отношение на
замърсяване с нитрати; хром, желязо, манган
(в различни ПВТ .и в различна степен)*

Констатации и изводи

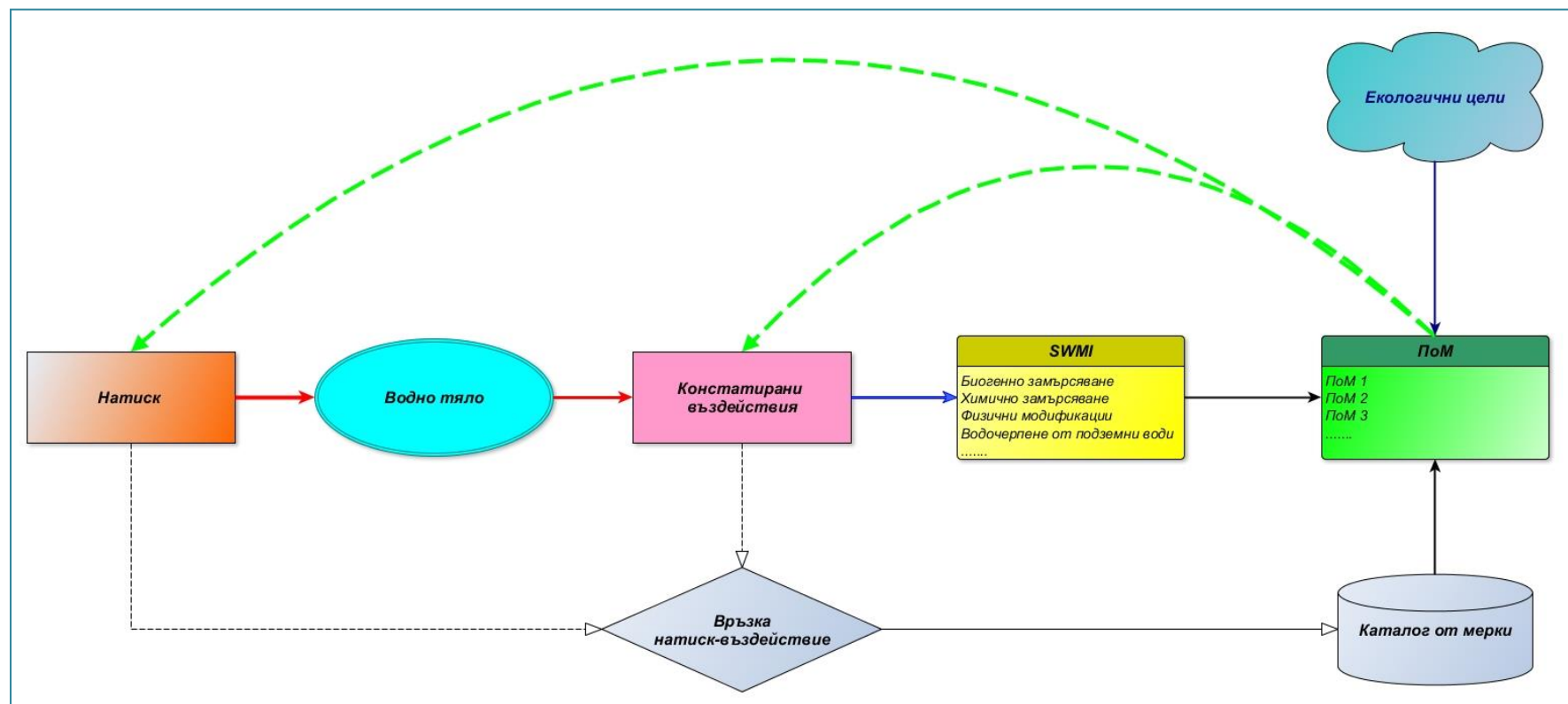
- За периода 2010-2012 емисиите на общ азот и общ фосфор като цяло за басейна на река Дунав са намалели
- Не е реалистично да се твърди, че констатираното намаление се дължи единствено на приложените мерки. В голяма степен отражение има намаляването на интензивността на земеделието и на населението в малките населени места без канализация и ПСОВ.
- Не се наблюдава съществено намаляване на емисии общ азот от точкови източници. В голяма степен това се дължи на закъснението в прилагане на основни мерки - изграждане на канализационни системи (вкл. ГПСОВ) на агломерации над 2000 е.ж. Не е приключило изграждането на ГПСОВ за всички агломерации > 10000 е.ж
- Въпреки по-строгите критерии/подход при оценката на химичното състояние на ПВТ в ПУРБ 2016-2021, като цяло се констатира подобрене спрямо ПУРБ 2010, т.е. налице е ефект от прилаганите мерки
- Налице е ефект от мерките, насочени към подобряване на количественото състояние на ПВТ

РДВ поставя като **основна цел** предотвратяване на влошаването и постигане на **добро количествено и качествено състояние** на подземните и повърхностните води **до 2015**

- Допускат се изключения от поставената цел , когато е направена обосновка за наличието на специфични условия, описани в законодателството (РДВ; ЗВ)
- За водните тела в Дунавски РБУ са обосновани изключения както следва:
 - Удължаване на сроковете за постигане на добро състояние – за **52 бр. повърхностни ВТ** и **14 бр. подземни ВТ**
 - Определяне на по-малко строга цел за определени показатели/ елементи за качество – за **8 бр. повърхностни водни тела** и **5 бр. подземни ВТ**
- По-голямата част от изключенията са планирани в ПУРБ 2010; при актуализацията на ПУРБ са преразгледани; променен е вида на някои изключения в ПУРБ 2010
- За **33 бр. повърхностни** водни тела и **3 бр. подземни** водни тела, които не постигат добро състояние, не са изпълнени задължителните условия за прилагане /обосноваване на изключения , т.е. за тези ВТ не е постигната екологичната цел

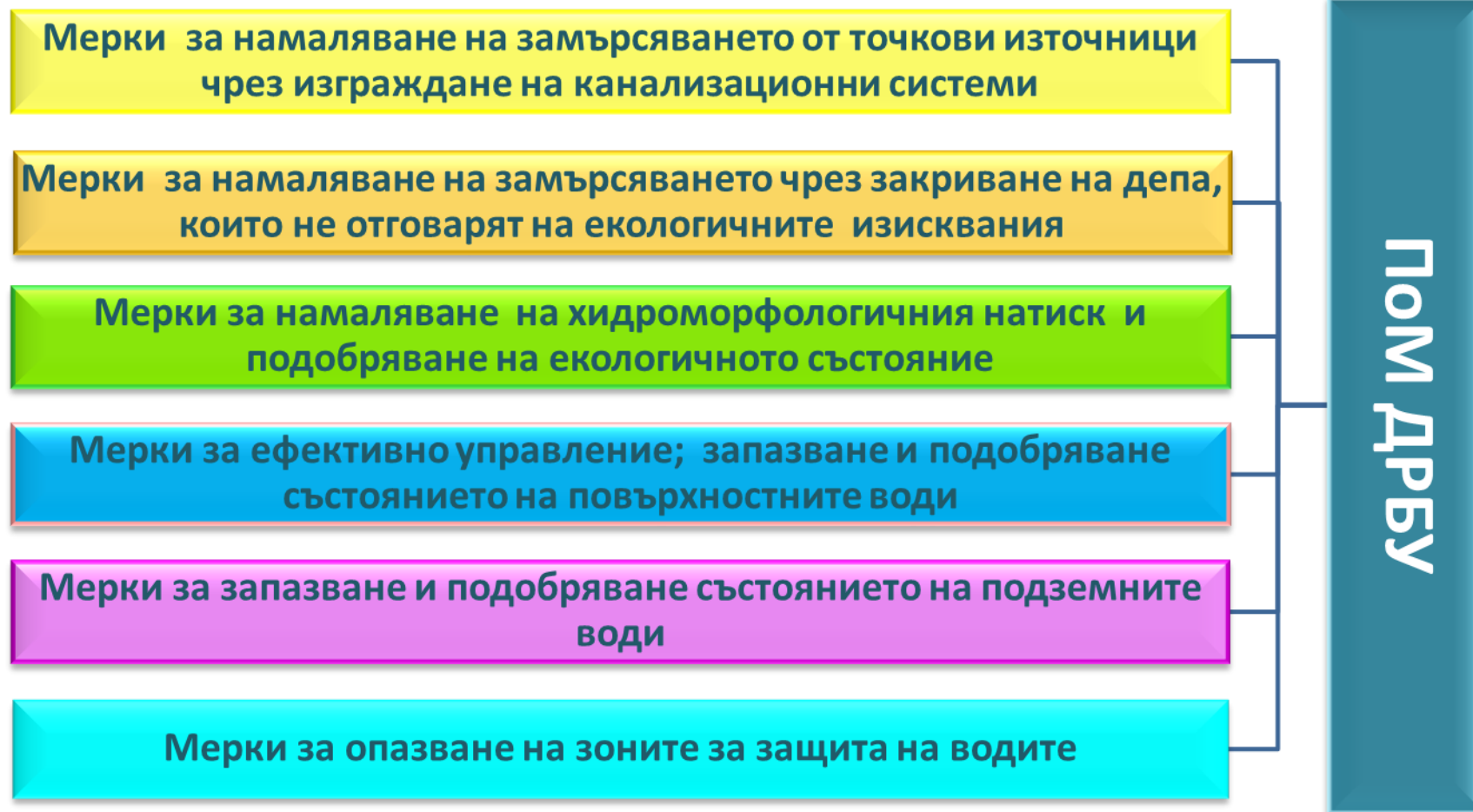

- Актуализираните ПоМ в Дунавски РБУ Включват **основни, допълващи и допълнителни мерки**
- Мерките са насочени към **значимите източници на натиск**, респ. констатираните **значими проблеми при управление на водите в ДРБУ**

- При актуализацията на ПоМ е преразгледан списъкът с мерки от ПУРБ 2010
- Планираните мерки са избрани **от единен каталог от мерки, разработен на национално ниво**. При това част от мерките са преформулирани (137 бр.); част от мерките отпадат (111 бр.); въведени са 43 бр. нови мерки
- Актуализираният списък с мерки за ДРБУ съдържа **180 мерки**, включващи:
 - **регулаторни режими**, свързани с водовземане и ползване на водите
 - **превантивни дейности** за запазване и подобряване на доброто състояние, вкл. предпазване от влошаване състоянието на повърхностните и подземните води, и зоните за тяхната защита;
 - дейности, свързани с **подобряване на мониторинга** на водните тела и зоните за тяхната защита;
 - дейности, свързани с **подобряване на методологичната осигуреност**
- Мерките са конкретизирани по водни тела, при което общият брой уникални мерки (за всички ВТ и ЗЗ) е **2 896 бр.**

- Мерките за Дунавски РБУ са организирани в 6 програми:

Координация в международния Дунавски басейн – в рамките на МКОРД

- Участие в **експертни групи** към МКОРД
- **Предоставяне на данни** за актуализация на Плана за управление на международния басейн (DRBMP)
- Ползване на **обща информация и методически документи**
- **Осигурена координация** на Плана за управление на речния басейн (ПУРБ) в Дунавски район за басейново управление с DRBMP
 - ПУРБ и DRBMP - базирани на една и съща информация за българската територия от Дунавски речен басейн,
 - Приложени са еднакви подходи и критерии при анализа на антропогенния натиск и състоянието на водите
 - Идентифицираните в ПУРБ значими проблеми при управлението на водите са определени като такива и в DRBMP

Двустранна координация със съседни страни

- **Румъния** – чрез Съвместна комисия за управление на водите България – Румъния (създадена 2004г) и работни групи към нея
 - Разработена и съгласувана на експертно ниво Работна програма (2012 - 2015) за координация между България и Румъния при управление на водите
 - Проведени двустранни срещи във връзка с актуализация на ПУРБ – декември 2011; май 2012; май 2015 (2012 и 2013г – двустранни срещи по прилагане на директивата за наводненията)
 - Обсъдени и съгласувани въпроси – съгласувани прагови стойности за трансгранични ПВТ; обсъдени критерии за определяне на СМВТ; антропогенен натиск, екологично и химично състояние на р.Дунав; обмен на данни за трансграничните водни тела
- **Р Сърбия**
 - След 2013г. - Активизиране на дейностите по координация
 - Проведена двустранна среща през февруари 2014г. - обменена информация по прилагане н РДВ и ДН

Следващи стъпки

- Проектът на ПУРБ 2016-2021г е на разположение на заинтересованите страни за обсъждане за срок от 6 месеца – **до 01.06.2015г.**
- Обявена е обществена поръчка за изготвяне на ЕО на проекта на ПУРБ
- В процеса на консултации със заинтересованите страни проектът на ПУРБ ще бъде представен на други държавни ведомства, имащи отношение към прилагането му
- След приключване на консултациите ще бъде изготвен финален вариант на ПУРБ на база получените становища, мнения и предложения и резултатите от ЕО
- ПУРБ 2010-2016 подлежи на приемане от Министерски съвет по предложение на Министъра на ОСВ (чл.160 от ЗВ)
- До края на 2015г. Актуализираният ПУРБ трябва да бъде докладван на ЕК чрез европейската информационна система за водите (WISE)

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО !

за допълнителна информация : www.bd-dunav.org

Раздел „Управление наводите“/“План за управление на речния басейн“